

Линовицька А.О.

аспірант,

Науковий керівник: Кузьмінський А.І.

доктор педагогічних наук, професор,

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

ТВОРЧО-РОЗВИВАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ КОЛЬОРОЗНАВСТВО

Мистецька освіта має сприяти більш повному, більш зв'язному і глибокому розумінню світу особистістю й більш гармонійному, різнобічному розкриттю майбутнього митця. Залучення студентів до скарбниці світової й національної культури і мистецтва – все це лише необхідна умова для досягнення головної мети художньо-естетичного навчання і виховання – формування цілісної особистості, творчо розвиненої індивідуальності, що діє за законами краси.

Зокрема, важливе значення у формуванні творчої особистості митця має вивчення дисципліни «Кольорознавство». Набуття знань з теорії кольорової гармонії сприяє розвитку художньо-естетичному смаку митців. Завдяки знанням основних законів кольорознавства у студента формується здатність створювати художні образи та естетично перетворювати навколишнє середовище. П. Гоген наголошував, що «є тони благородні і вульгарні, є спокійні, втішні гармонії, і такі, які збуджують вас своєю сміливістю. Кожен предмет має цілком певну форму, колір і чіткий контур, мета художника їх розпізнати» [1, с. 22].

Питання кольору здавна привертало увагу видатних художників і теоретиків минулого: Леона Баттіста Альберті (теоретичний трактат «Про живопис»), Джорджо Вазарі («Діалоги про живопис»), Леонардо да Вінчі («Трактат про живопис»), Джанпаоло Ломаццо («Трактат про мистецтво живопису», «Ідея храму живопису»), Ченніно Ченніні («Книга про мистецтво або трактат про живопис») та ін. Колір досліджували такі корифеї науки як І. Ньютон (Оптика або трактат про відображення, заломлення, вигинання і кольори світла), М. Ломоносов (відкриття трикомпонентної теорії колірною зору), Г. Гельмгольц (теорія кольоровідчуття), І. Гете («Вчення про кольори») та інші.

Нині вивчення кольору в мистецьких вищих навчальних закладах розвивається в трьох основних напрямках, зокрема: кольорознавство як наука про фізику кольору – його систематизація й комбінування; живопис, що вивчає колір навколишнього середовища з отриманням колористичних навичок роботи на площині; об'ємно-просторова композиція, де кольору відводиться формотворча роль у творі.

Навчальна дисципліна «Кольорознавство» забезпечує майбутніх митців арсеналом теоретичного знання про образотворчі функції кольору. Важливим є навчання студентів психологічно розуміти особливості сприйняття кольору, умінню бачити і розрізняти нюанси відтінків різних кольорів, відчувати колір, гармонійно сполучати кольори, вміти будувати колористично цільно об'єкти зображення. Під час розв'язання індивідуально-творчих навчальних завдань

здобуті теоретичні знання, практичні уміння й навички у галузі кольорознавства стають ефективним засобом досягнення колористичної гармонії у художньо-естетичному самовираженні майбутніх фахівців.

«Кольорознавство» не дає готових рецептів творчих прийомів, але пояснює споглядальні у природі явища, взаємозв'язані з кольором, і тим самим допомагає студентам у роботі над створенням штучного колірної середовища людини.

У розвитку художньо-естетичного смаку митців є залучення їх до культури кольору, оскільки нині особистість виховується на телевізійній культурі, на комп'ютерній грі, де превалюють неонові кольори, що веде до примітивного розуміння значення кольору взагалі. Для сучасної цивілізованої людини головним у кольоросприйнятті є задоволення не біологічних, а соціальних потреб, які визначають ступінь її прилученості до надбань світової колористичної культури, рівень розвитку естетичного ставлення до явищ і духовного осягнення сутності культури. З названих причин доцільним і необхідним є формування у майбутніх митців культури кольору шляхом виконання системи практичних завдань з метою вироблення умінь ураховувати у творчій діяльності всі аспекти емоційної дії кольору на глядача.

Відсутність прикладних знань призводить до зайвого перенасичення, порою «галасливості», строкатості, або, навпаки, брудноти кольору, що руйнує цілісність композиції або художнього образу у творі. Заключним етапом у вивченні дисципліни «Кольорознавство» є уміння студентами створювати різноманітні емоційні образи, використовуючи різні можливості впливу кольору на людину. Дж. Г. Гессі стверджує: «Велика важливість кольору полягає у факті, що він може впливати на найрізноманітніші аспекти людини – фізичний, емоційний, розумовий і духовний, і це допомагає досягти гармонії, яка містить у собі цілковите здоров'я» [2, с. 59]. Визнання ролі кольору в розумовому і духовному розвитку особистості дає підстави вважати його важливим чинником у професійній діяльності майбутніх митців.

Знання історії розвитку відчуття кольору (здатність ока розрізняти колірні тони) і сприйняття кольору (можливість сприймати все різноманіття кольорів), теорії кольору, символіки й емоційної дії, набуття практичних навичок і умінь розробки і відтворення колірних гармоній є важливим завданням у навчанні майбутніх митців образотворчого мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Перрюшо А. Поль Гоген / А. Перрюшо. – М.: Феникс, 1997. – 512 с.
2. Birren F. Color Psychology and Color Therapy: a factual study of the influence of color on human life / F. Birren – Secaucus, N. J.: The Citadel Press, 1961. – P. 302.